

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

EMBERI JOGOK EURÓPAI BÍRÓSÁGA

MÁSODIK SZEKCIÓ

SZEPESI kontra MAGYARORSZÁG ÜGY

(7983/06. sz. kérelem)

ÍTÉLET

STRASBOURG

2010. december 21.

*Ezen határozat az Egyezmény 44. cikkének 2. bekezdésében foglalt
köörülmények beálltával válik véglegessé. Szerkesztői változtatás alá eshet.*

A Szepesi kontra Magyarország ügyben,
az Emberi Jogok Európai Bírósága (Második Szekció) Kamaraként
tartott ülésén, melynek tagjai voltak:
Françoise Tulkens, *Elnök*,
Ireneu Cabral Barreto,
Danutė Jočienė,
Dragoljub Popović,
Sajó András,
İşıl Karakaş,
Guido Raimondi, *bírák*,
és Françoise Elens-Passos, *Szekció Hivatalvezető-helyettes*
2010. november 30-i zárt ülésén lefolytatott tanácskozását követően
az azon időpontban elfogadott alábbi ítéletet hozza:

AZ ELJÁRÁS

1. Az ügy alapja egy, a Magyar Köztársaság ellen benyújtott kérelem (7983/06. sz.), amelyet az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény („az Egyezmény”) 34. cikke alapján egy magyar-német kettős állampolgár, Szepesi Tibor („a kérelmező”) 2006. február 21-én terjesztett a Bíróság elé.

2. A kérelmezőt Sommer U., Kölnben praktizáló ügyvéd képviselte. Az alperes Kormányt („a Kormány”) Hölzl L. Képviselő képviselte a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztériumból.

3. A kérelmező előzetes letartóztatásának hosszát panaszolta. Az Egyezmény 5. cikkének 3. bekezdésére, valamint a 6. cikk 2. bekezdésére hivatkozott.

4. 2008. október 22-én a Második Szekció Elnöke úgy határozott, hogy közli a panaszt a Kormánnyal. Arról is döntés született, hogy a kérelem érdeméről és elfogadhatóságáról a Bíróság együttes határozatot hoz (29. cikk 1. bekezdés).

5. A német Kormány nem gyakorolta az Egyezmény 36. cikkének 1. bekezdése, illetve a Bíróság Eljárási Szabályzatának 44. szabálya alapján számára biztosított beavatkozási jogot.

A TÉNYEK

I. AZ ÜGY KÖRÜLMÉNYEI

6. A kérelmező 1966-ban született és Budapesten él.

7. 2003. március 31-én a kérelmezőt kábítószerrel visszaélés gyanújával őrizetbe vették. Az ügy nyolc további gyanúsítottat – köztük egy külföldi személyt – érintett, s jelentős mennyiségű kábítószerre elkövetett kábítószerrel visszaéléssel gyanúsított bűnszervezettel volt kapcsolatos.

8. 2003. április 3-án a Budai Központi Kerületi Bíróság elrendelte a kérelmező előzetes letartóztatásba helyezését. Kettős állampolgárságára tekintettel a Kerületi Bíróság úgy vélte, hogy a kérelmező esetében fennállt a szökés és elrejtőzés veszélye. Fellebbezés nyomán a Fővárosi Bíróság felülvizsgálta és hatályában fenntartotta a határozatot. 2003. április 29-én a Kerületi Bíróság meghosszabbította az előzetes letartóztatást, mivel az alapul szolgáló okok továbbra is fennálltak. 2003. június 26-án a Fővárosi Bíróság minden gyanúsított előzetes letartóztatását meghosszabbította. Fellebbezés nyomán 2003. július 25-én a Fővárosi Ítéltábla 2003. október 1-ig fenntartotta a gyanúsítottak előzetes letartóztatását, megállapítva, hogy a vádak súlyosságára tekintettel fennállt a szökés és elrejtőzés, valamint összebeszélés veszélye.

9. 2003. szeptember 25-én a Kerületi Bíróság óvadék ellenében szabadlábra helyezte a kérelmezőt. 2003. október 2-án azonban a Fővárosi Bíróság megváltoztatta a határozatot, s a kérelmező fogva tartását az alábbi indokokkal fenntartotta:

„... A gyanúsítottal szemben jelentős súlyú bűncselekmények elkövetésének alapos gyanúja miatt indult az eljárás, és a nyomozás jelenleg is folyamatban van. Szükséges a kábítószer külföldi beszerzési forrásának a megállapítása, a Magyarországon lévő és feltételezett bűntársaik személyének a megállapítása, és a belföldi vásárlói kör, illetve a kábítószer terjesztés nagyságrendjének a feltárása. A cselekmény jellegére és a gyanúsítottak eddig még ismeretlen bűntársainak a személyére figyelemmel továbbra is fennáll annak a veszélye, hogy a tanúk befolyásolásával, tárgyi bizonyítási eszközök megsemmisítésével vagy elrejtésével a bizonyítást megnehezítenék vagy veszélyeztetnék.”

10. 2003. december 22-én a Kerületi Bíróság meghosszabbította az előzetes letartóztatást arra hivatkozva, hogy az alapul szolgáló okok továbbra is fennálltak. 2004. január 7-én a Fővárosi Bíróság az alábbi indoklással hagyta helyben a határozatot:

„Szepesi Tibor ... vonatkozásában az országhatáron túl nyúló bűnelkövetés gyanúja is felmerült. A nyomozóhatóság további nyomozati cselekményeket végez, melyek eredményességét a gyanúsítottak szabadlábra kerülésük esetén összebeszéléssel, vagy más módon megnehezítenék.”

11. 2004. március 30-án a Fővárosi Bíróság meghosszabbította a kérelmező előzetes letartóztatását arra hivatkozva, hogy az alapul szolgáló okok továbbra is fennálltak.

12. 2004. május 26-án a Fővárosi Bíróság az alábbi alapon tartotta fenn a fogva tartást.

„[...] megállapítható, hogy a legszigorúbb kényszerintézkedés általános feltétele hiánytalanul megáll, másrészt az eljárás jelenlegi stádiumában a kiemelkedően magas büntetési tételre figyelemmel valamennyi gyanúsított esetén alappal kell tartani attól,

hogy a hatóságok elől elrejtőznének vagy megszöknének. Különösen jelentős ennek a kockázata ... a kettős állampolgárságú [Szepesi Tibor] esetében.”

13. 2004. július 5-én a Fővárosi Főügyészség vádiratot nyújtott be a kérelmező és a többi gyanúsított ellen. Az ellenük felhozott vád bünszervezetben elkövetett kábítószerrel visszaélés minősített esete volt.

14. 2004. július 15-én a Fővárosi Bíróság fenntartotta a kérelmező előzetes letartóztatását azon az alapon, hogy a szóban forgó bűncselekmény tárgyi súlyára figyelemmel fennállt a szökés és elrejtőzés veszélye. 2004. július 30-án az Ítéletábra az indoklást elfogadva hatályában fenntartotta a határozatot.

15. 2005. január 19-én a Fővárosi Bíróság szökés és elrejtőzés veszélyére hivatkozva meghosszabbította a kérelmező előzetes letartóztatását. 2005. február 28-án a Fővárosi Bíróság elutasította a kérelmező szabadlábra helyezés iránti kérelmét.

16. A per tárgyalása 2005. május 9-én kezdődött. 2005. június 2-án és július 12-én a Fővárosi Bíróság tárgyalást tartott.

2005. július 26-án az Ítéletábra felülvizsgálta és fenntartotta a kérelmező előzetes letartóztatását. Az Ítéletábra úgy vélte, hogy mivel a kérelmezőnek nagyon súlyos büntetéssel kellett számolnia, kettős állampolgár volt és németországi lakóhellyel rendelkezett, fennállt szökésének és elrejtőzésének a veszélye. 2005. szeptember 2-án a Legfelsőbb Bíróság helyben hagyta az Ítéletábra végzését, észrevételezve, hogy a kérelmezőt nagyon súlyos büntetett elkövetésével vádolták, amely az adott körülmények között életfogytiglani szabadságvesztéssel volt büntethető.

17. 2005. november 8-án, 10-én és 15-én, valamint 2006. január 10-én, 12-én és március 16-án további tárgyalásokra került sor. A kérelmező előzetes letartóztatását az Ítéletábra időközben – 2006. február 28-án – felülvizsgálta és fenntartotta. Az Ítéletábra észrevételezte, hogy a gyanúsítottakkal szemben nagyon súlyos, közegészséget sértő bűncselekmény miatt folyt büntetőeljárás, s hogy a kiszabható büntetés súlyosságára figyelemmel esetükben fennállt a szökés és elrejtőzés veszélye.

18. 2006. március 31-én a Fővárosi Bíróság megszüntette a kérelmező előzetes letartóztatását és elrendelte házi őrizetbe helyezését, mivel a letartóztatás tartama meghaladta a törvényben megengedett leghosszabb időt, a három évet. 2006. május 31-én az Ítéletábra megszüntette a házi őrizetet, és lakhelyelhagyási tilalmat rendelt el a kérelmező vonatkozásában. Ez utóbbi intézkedés 2008. április 10-én került megszüntetésre.

19. Több további tárgyalást követően 2008. szeptember 4-én a Fővárosi Bíróság ítéletet hirdetett, melyben bűnösnek találta a kérelmezőt az ellene felhozott vádpontokban, s hat év fegyházbüntetésre és hét év közügyektől eltiltásra ítélte a kérelmezőt. A büntetés kiszabásakor a Fővárosi Bíróság beszámította az előzetes letartóztatásban és házi őrizetben töltött időt. Úgy tűnik, hogy a fellebbezési eljárás jelenleg is folyamatban van.

A JOG

I. AZ EGYEZMÉNY 5. CIKKE 3. BEKEZDÉSÉNEK ÁLLÍTÓLAGOS MEGSÉRTÉSE

20. A Bíróság megjegyzi, hogy a kérelmező az előzetes letartóztatás, nem pedig az azt követő házi őrizet tartamát panaszolta, ezért a Bíróság erre az időszakra korlátozza vizsgálatát. A Bíróság úgy véli, hogy a kérelmet kizárólag az 5. cikk 3. bekezdése alapján kell vizsgálni, melynek releváns része kimondja:

„E cikk 1. c) bekezdésének rendelkezésével összhangban letartóztatott vagy őrizetbe vett minden ... személynek joga van arra, hogy ésszerű időhatáron belül tárgyalást tartsanak ügyében vagy a tárgyalásig szabadlábra helyezték. A szabadlábra helyezés olyan feltételekhez köthető, melyek biztosítják a tárgyaláson való megjelenést.”

21. A Kormány előterjesztette, hogy a kérelmező fogva tartása azon az ésszerű gyanún alapult, hogy súlyos bűncselekményt követett el, s a szökés, elrejtőzés, illetve összebeszélés veszélyére figyelemmel fogva tartása indokolt volt. A kérelmező ezt vitatta.

A. Elfogadhatóság

22. A Bíróság megjegyzi, hogy a panasz nem nyilvánvalóan alaptalan az Egyezmény 35. cikkének 3. bekezdése szerinti értelemben. Továbbá megjegyzi, hogy semmilyen más alapon sem elfogadhatatlan. Ezért azt elfogadhatóvá kell nyilvánítani.

B. Érdem

23. Az Egyezmény esetjoga értelmében az a kérdés, hogy a fogvatartás időtartama ésszerű-e, nem ítéltető meg *in abstracto*. Hogy ésszerű-e a vádlott fogvatartásának fenntartása, azt minden esetben az ügy speciális körülményeire figyelemmel kell megítélni. A fogvatartás fenntartása csak akkor igazolható egy adott ügyben, hogyha specifikus jelzések vannak arra vonatkozóan, hogy közérdek valódi követelménye áll fenn, amely az ártatlanság vélelme ellenére súlyosabban esik latba, mint az egyén szabadságának tiszteletben tartását előíró szabály (ld. többek között *W. v. Switzerland*, 26 January 1993, § 30, Series A no. 254-A).

24. Elsősorban a nemzeti bírói hatóságokra tartozik annak biztosítása, hogy egy adott ügyben a vádlott előzetes letartóztatásának időtartama ne haladja meg az ésszerű időt. Ennek érdekében a nemzeti bíróságoknak

minden olyan tény meg kell vizsgálniuk, amely – az ártatlanság védelmének elvére kellő figyelemmel – az egyén szabadságának tiszteletben tartását előíró szabálytól való eltérést igazoló közérdek valódi követelményének fennállása mellett vagy ellen szól, s e tényeket bele kell foglalniuk a kérelmezők szabadlábra helyezés iránti kérelmét elutasító határozataikba. A Bíróságnak lényegében az e határozatokban kifejtett indoklások, valamint a kérelmező fellebbezéseiben előadott valós tények alapján kell eldöntenie, hogy az Egyezmény 5. cikkének 3. bekezdését megsértették-e (ld. *Labita v. Italy* [GC], no. 26772/95, § 152, ECHR 2000-IV).

25. Az arra vonatkozó ésszerű gyanú tartós fennállása, hogy az őrizetbe vett személy bűncselekményt követett el, a fogva tartás fenntartásának elengedhetetlen, de bizonyos idő eltelte után már nem elegendő feltétele. Ilyen ügyekben a Bíróságnak azt kell megállapítania, hogy a bírói hatóságok által felhozott egyéb alapok továbbra is igazolták-e a szabadságtól való megfosztást. Amennyiben ezek az alapok “relevánsak” és “elégtesek”, akkor a Bíróságnak arról is meg kell győződnie, hogy a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságok “különleges szorgalommal” jártak-e el az eljárás lefolytatása során. (ld. *Contrada v. Italy*, 24 August 1998, *Reports of Judgments and Decisions* 1998-V, § 54; *I.A. v. France*, 23 September 1998, *Reports* 1998-VII, § 102; *Toth v. Austria*, 12 December 1991, § 67, Series A no. 224; *B. v. Austria*, 28 March 1990, § 42, Series A no. 175).

26. A jelen ügyben a Bíróság észrevételezi, hogy a kérelmezőt három évig tartották előzetes letartóztatásban. Mivel súlyos, kábítószerrel kapcsolatos bűncselekmény elkövetésével vádolták, a hazai bíróságok úgy vélték, hogy esetében fennállt a szökés és elrejtőzés veszélye. Ezt az elemet – amelyet az előzetes letartóztatás meghosszabbításakor minden bírósági szinten megismételtek – a hatóságok számára a kérelmező kettős állampolgársága erősítette meg. Továbbá, az eljárás kezdeti szakaszában az összejátszás veszélye is az előzetes letartóztatás fenntartásának indokaként jelent meg, mivel a nyomozás határon átnyúlóan működő kábítószer-kereskedő banda tevékenységének a feltárására irányult.

27. A Bíróság azonban úgy véli: nem szükséges annak vizsgálata, hogy ezek az indokok mennyire voltak relevánsak vagy elégtesek a kérelmező fogva tartásának fenntartása szempontjából, mivel az ügy az alábbi okok miatt mindenképpen jogsértést tár fel a kérelmező számára az 5. cikk 3. bekezdésében biztosított jogok tekintetében.

28. A Bíróság megjegyzi, hogy a nyomozás lezárására és a vádirat benyújtására 2004. július 5-én került sor (ld. fenti 12. bekezdés). A kérelmező pere azonban csak 2005. május 9-én kezdődött el (ld. fenti 15. bekezdés), miközben előzetes letartóztatását mindvégig fenntartották. A Bíróság számára ez a tízhónapos inaktivitás összeegyeztethetetlen az ügyben megkívánt „különleges szorgalommal” (vö. *Toth v. Austria*, op.cit., §§ 74 to 78), különösen arra figyelemmel, hogy a vádirat benyújtásakor a

kérelmező már több mint egy év és három hónapja volt előzetes letartóztatásban. Ezt a sérelmet nem orvosolhatta a hatóságok azt követően, a tárgyalási szakban tanúsított szorgalma. Ebből következően a kérelmező előzetes letartóztatása meghaladta az ésszerű időtartamot.

Ezért az Egyezmény 5. cikkének 3. bekezdését megsértették.

II. AZ EGYEZMÉNY 41. CIKKÉNEK ALKALMAZÁSA

29. Az Egyezmény 41. cikke kimondja:

“Ha a Bíróság az Egyezmény vagy az ahhoz kapcsolódó jegyzőkönyvek megsértését állapítja meg és az érdekelt Magas Szerződő Fél belső joga csak részleges jóvátételt tesz lehetővé, a Bíróság – szükség esetén – igazságos elégtételt ítél meg a sértett félnek.”

A. Károk

30. A kérelmező 10000 euró nem vagyoni kártérítést követelt.

31. A Kormány vitatta az igényt.

32. A Bíróság úgy véli, hogy a kérelmező nem vagyoni kárt szenvedett, s 4800 eurót ítél meg számára ilyen címen.

B. Költségek és kiadások

33. A kérelmező nem terjesztett elő költségterítés iránti igényt.

C. Késedelmi kamat

34. A Bíróság úgy találja megfelelőnek, hogy a késedelmi kamatnak az Európai Központi Bank marginális kölcsönkamatán kell alapulnia, amelyhez további három százalékpontot kell hozzáadni.

EZEN INDOKOK ALAPJÁN A BÍRÓSÁG EGYHANGÚLAG

1. Elfogadhatóvá *nyilvánítja* a kérelmet;
2. *Megállapítja*, hogy az Egyezmény 5. cikkének 3. bekezdését megsértették;
3. *Megállapítja*:

SZEPESI kontra MAGYARORSZÁG ÍTÉLET

- (a) hogy az alperes Államnak attól az időponttól számított három hónapon belül, amikor az ítélet az Egyezmény 44. cikkének 2. bekezdése szerint véglegessé válik, a kérelmező számára nem vagyoni kár tekintetében 4800 (négyezer nyolcszáz) eurót, továbbá az ezen összeget terhelő adók összegét kell kifizetnie magyar forintban, a teljesítéskori átváltási árfolyam alkalmazásával;
- (b) hogy a fent említett három hónap lejártát követően a teljesítés időpontjáig a késedelmes időszakra az Európai Központi Bank marginális kamatlábát három százalékponttal meghaladó mértékű kamatot kell fizetni a fenti összeg után;

4. A kérelmező igazságos elégtétellel kapcsolatos további igényeit *elutasítja*.

Készült angol nyelven, írásbeli kihirdetésre került 2010. december 21-én, a Bíróság Eljárási Szabályzata 77. szabálya 2. és 3. bekezdésének megfelelően.

Françoise Elens-Passos
Hivatalvezető-helyettes

Françoise Tulkens
Elnök